

Հաստատում եմ

տնօրեն՝ Ս.Մխիթարյան

01.09.2023թ.

<<Հայկավանի միջնակարգ դպրոց>> ՊՈԱԿ-ի
IX դասարանի դասղեկի
2023-2024 ուսումնական տարվա
աշխատանքի պլանավորում

Դասղեկ՝ Ա.Նիկոլյան

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Համար	Աշակերտի ազգանունը, անունը, հայրանունը	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվ 111	Աշակերտական շարժի համարը	Ծննդյան թիվը	ամիս	օրը	նաղ	Սկստագ հաստի	Մշմճ
1	Ամրոյան Նարե Վարդանի	2015	274	2009	10	19	իգ	159	55
2	Ամրոյան Նարեկ Վարդանի	2015	275	2009	10	19	ար	165	65
3	Ավետիսյան Միլենա Գևորգի	2015	276	2009	09	27	իգ	151	42
4	Բաղդասարյան Սվետլաննա Արամի	2015	277	2009	08	23	իգ	150	42
5	Մամիկոնյան Վարդան Տարոնի	2015	279	2008	12	29	ար	155	43
6	Մելքոնյան Մնացական Կարենի	2015	280	2009	09	04	ար	155	42
7	Շահինյան Գևորգ Խաչատուրի	2015	281	2008	12	24	ար	169	68
8	Պետրոսյան Հովհաննես Արշակի	2015	282	2009	02	23	ար	172	69
9	Տոնոյան Արսեն Սերոբի	2015	283	2008	12	17	ար	170	60

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (օրինական ներկայացուցչի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	դամբարանում
1	Փողոց 4, նրբ. 1, տուն 1	093-00-77-65	մենատնտես	լավ	
2	Փողոց 4, նրբ. 1, տուն 1	093-00-77-65	մենատնտես	լավ	
3	Փողոց 2, տուն 2	093-96-26-75	մենատնտես	լավ	
4	Փողոց 3, փակուղի 3, տուն 3	077-05-08-56	մենատնտես	լավ	
5	Փողոց 3, տուն 15	077-39-86-99	մենատնտես	լավ	
6	Փողոց 3, փակուղի 1. տուն 2	094-40-19-16	մենատնտես	լավ	
7	Փողոց 1, նրբ. 1, տուն 11	094-24-08-23	մենատնտես	լավ	
8	Փողոց 2, նրբ. 1, տուն 2	077- 68 -89-99	մենատնտես	լավ	
9	Փողոց 4, նրբ. 2, տուն 3	093- 84 – 56-87	մենատնտես	լավ	

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ
ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ներածություն (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը) 9-րդ դասարանում սովորում է **14 աշակերտ՝ 8 տղա և 6 աղջիկ**: Հիմնականում ակտիվ երեխաներ են: Դասարանում տիրում է դրական մթնոլորտ, ձևավորված է կոլեկտիվ, որտեղ տիրում է ընկերասիրություն:
2. Ուսումնադաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքներն ուսումնական տարվա ընթացքում ներկայացվում է միջոցառումների օրացուցային պլանի աղյուսակ: Պետք է իրականացնել հայեցի գեղագիտական, բարոյական, հայրենասիրական, սպորտային, քաղաքացիական դաստիարակությանը նպատակաուղղված միջոցառումներ, բաց դասեր, սեմինարներ, կոնֆերանսներ, սպորտլանդիաներ, բանավեճեր, երեխաների հայացքների, մոտեցումների բացահայտման ուղղությամբ քայլեր: Կարևորագույն միջոցը դասապրոցեսն է, որի ընթացքում երեխաներին տրվում են գիտելիքներ, հմտությունների զարգացում, կարողությունների դրսևորում, նախաձեռնության, ինքնուրույնության, հանդուրժողականության խթանում:
3. Հայեցի դաստիարակություն
 - 1.1 Հոգևոր դաստիարակություն- Ազգային մշակույթը, որի ընդերքում ծնվում և ձևավորվում է մարդը, ամբողջ կյանքի ընթացքում դառնում է նրա համար «պաշտպանիչ գոտի»:
 - 1.2 Գեղագիտական դաստիարակություն - Ազգային էթնոմանկավարժության փորձն ու ավանդույթները դպրոցականին փոխանցելը գեղագիտական դաստիարակության միջոց է: Դրա իրականացումը հնարավոր է կինոդիտումների, ստեղծագործությունների ընթերցումը-քննարկումների, մշակութային օջախներ այցելի միջոցով:
 - 1.3 Ռազմա-հայրենասիրական դաստիարակություն- Հայրենասիրության դաստիարակումը իրականացնում ենք գրական ստեղծագործությունների ընթերցումով, զրույցներով, աշակերտներին համապատասխան խմբակներում ընդգրկելով:
 - 1.4 Ֆիզիկական դաստիարակություն – Ամրապնդել սովորողների ֆիզիկական զարգացումն ու առողջությունը: Ֆիզիկական դաստիարակությունն ուղղված է օրգանիզմի ձևաբանական ու ֆունկցիոնալ կատարելագործմանը, արտաքի միջավայրի անբարենպաստ պայմանների դեմ կայունությունը:
 - 1.5 Աշխատանքային դաստիարակություն – Դաստիարակել սեր աշխատանքի նկատմամբ, հասնել այն բանին, որ աշխատասիրությունը վերածվի ամենօրյա սովորույթի, անհրաժեշտության:

1.6 Բնապահպանական դաստիարակություն – Աշակերտներին հաղորդել էկոլոգիական գիտելիքներ, որպեսզի նրանք գիտակցեն բնության ազգային, հասարակակն հարստություն լինելը:

2. Դպրոց-ընտանիք կապը

Ծնողների և մանկավարժների կապը նախատեսում է երեխայի հանդեպ միասնական պահանջների մշակում: Ծնողներին պետք է ներգրավել դպրոցական աշխատանքների և դասարանի գործունեության կազմակերպման աշխատանքներում:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1	Ձևավորել դասարանական խորհուրդ	06. 09. 2023	Դասղեկ
2	Հանդուրժողականություն	13. 09. 2023	Դասղեկ
3	Անհանդուրժողականություն	20. 09. 2023	Դասղեկ
4	«Հայերը երբեք չեն ընկճվի»	27. 09. 2023	Դասղեկ
5	«Ներողամտություն՞ և, թե՞ վրեժխնդրություն»	04. 10. 2023	Դասղեկ
6	«Խաղաղության մշակույթ»	11. 10. 2023	Դասղեկ
7	«Խաղաղություն և բռնություն»	18. 10. 2023	Դասղեկ
8	« Ով չի սիրում իր երկիրը , ոչինչ սիրել չի կարող »	01. 11. 2023	Դասղեկ
9	«Հայաստան ասելիս աչքիս առաջ են գալիս . . . »	08. 11. 2023	Դասղեկ
10	«Օտարության մեջ արևը կարծես չի ջերմացնում»	15. 11. 2023	Դասղեկ
11	« Ի՞նչ է պետք հզոր հայրենիք ստեղծելու համար»	22. 11. 2023	Դասղեկ
12	«Ձեռքդ տուր միասին լուծենք բոլոր խնդիրները»	29. 11. 2023	Դասղեկ
13	«Ասում են ժամանակը բուժում է վերքերը»	06. 12. 2023	Դասղեկ
14	«Միասնություն, ամուր ընտանիք և հզոր հայրենիք»	13. 12. 2023	Դասղեկ
15	«Խիղճ... ամենաանաչառ և խիստ դատավորը բոլորիս համար»	20. 12. 2023	Դասղեկ
16	«Եթե չես ուզում տառապել, մի նախանձիր»	10. 01. 2024	Դասղեկ
17	«Ես պարտավոր եմ հայրենիքս դարձնել հզոր և անպարտելի»	17. 01. 2024	Դասղեկ
18	«Ընկան , որ ապրենք...Ե՛վ նրանց փառքը չի մեռնում ովքեր հայրենիքի համար են ընկնում »	24. 01. 2024	Դասղեկ
19	«Կյանքի սանդուղքով վեր բարձրանալիս բարևիր բոլորին: Նրանց հանդիպելու ես նաև ընկնելիս:»	31. 01. 2024	Դասղեկ

20	«Ի՞նչն խանգարում ինձ՝ քեզ հասկանալ»	07. 02. 2024	Դասղեկ
21	«Հպարտություն՝ ն ,թե՞ ամոթանք»	14. 02. 2024	Դասղեկ
22	«Երբ մեղավոր ես , ներողությունը բարձրացնում է անձը , ոչ թե նվաստացնում»	21. 02. 2024	Դասղեկ
23	«Ներելը » ուժեղին և մեծ հոգուն է բնորոշ	28. 02. 2024	Դասղեկ
24	«Ինքնատիրապետման անհրաժեշտությունը»	06. 03. 2024	Դասղեկ
25	«Երախտիքի խոսք ունես՝ ասա հենց հիմա, ի՞նչ իմանաս՝ գուցե վաղն արդեն ուշ լինի...»	13. 03. 2024	Դասղեկ
26	«Ի՞նչն ամենասարսափելին՝ նույն սխալը կրկնելը, թե համառորեն այն չգիտակցելը»	20. 03. 2024	Դասղեկ
27	«Ներողամտություն թե խստություն , ո՞րն ազդեցիկ»	03. 04. 2024	Դասղեկ
28	«Ի՞նչ է սերն ու նվիրվածությունը»	10. 04. 2024	Դասղեկ
29	«Միրված լինելը երջանկություն է, սիրելը՝ է՛լ ավելի մեծ երջանկություն է»	17. 10. 2024	Դասղեկ
30	«Ի՞նչ կլինի եթե բոլորը դատարեն սիրել»	25. 04. 2024	Դասղեկ
31	«Սերը վեհացնում է մարդուն»	02. 05. 2024	Դասղեկ
32	«Միրում եմ, ուրմեն գոյություն ունեմ , գոյություն ունեմ՝ քանզի սիրում եմ »	08. 05. 2024	Դասղեկ
33	«Մի՛ ձգտիր շահի, այն անկեղծության թշնամին է»	15. 05. 2024	Դասղեկ
34	«Փոքր աղբյուրից մարդ հանգիստ է ջուր խմում»	22. 05. 2024	Դասղեկ

Ծնողագուրկ աշակերտներ

1.Տոնայան Արսեն

Բազմազավակ ընտանիք ունեցող աշակերտներ՝

1. Ամրոյան Նարե

2. Ամրոյան Նարեկ

Ներառական կրթություն ստացող աշակերտներ - չկան

Այլազգի աշակերտներ- չկան

Դասարանական ծնողական խորհրդի կազմը

նախագահ՝ Մելքոնյան Աղավնի
անդամներ՝ 1. Ավետիսյան Մելանյա
2. Հունոյան Աննա

Դասարանական աշակերտական խորհրդի կազմ

նախագահ՝ Տոնոյան Արսեն
անդամներ՝ 1. Պետրոսյան Հովհաննես
2. Մելքոնյան Մնացական

Ծնողական ժողով

Քննարկվող հարցեր		Ամիս, ամսաթիվ	
1.	.Դասարանական ծնողական խորհրդի ընտրություն: .Կարգապահական հարցերի քննարկում:	08.09.2023թ.	
2.	.Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում:	26.12.2023թ.	
3.	Կազմակերպչական հարցերի քննարկում	27.03.2024թ.	
4.	1.2023-2024 ուսումնական տարվա ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ամփոփում 2. Ընթացիկ հարցեր	29.05.2024թ.	

Դասղեկի աշխատանքի բնույթը,

մանկավարժական գործառույթները, նպատակը և աշխատանքի ուղղությունները

Դասղեկները դասարանի հետ հիմնական աշխատանք վարողներն են: Գործունեության շրջանակը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

1. Դասարանում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կազմակերպում

- հետևում է աշակերտների հաճախելիությանը (մատյանում նշում է բացակայությունները, հետևում է, որ դրանց համար փաստաթուղթ ներկայացվի),
- աշխատում է առարկայական ուսուցիչների հետ՝ առաջադիմության բարձրացման ուղղությամբ (պարբերաբար ստուգում է օրագրերը, վերլուծում է ընթացիկ և վերջնական գնահատականները)
- հետևում է աշակերտների կարգապահությանը:

2. Աշակերտների հետ արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպում՝

- կազմակերպում է դասարանական ժողովներ,
- կազմակերպում է կոլեկտիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
- կազմակերպում է այցելություններ թատրոն, համերգասրահ, թանգարաններ, ցուցահանդեսներ:

3. Սովորողների հանրօգուտ աշխատանքի (դպրոցամերձ տարածքի մաքրում և այլն) կազմակերպում:

4. Աշխատանք սովորողների ծնողների հետ՝

- ծնողներից ակնկալում է, որ հետևեն երեխայի առաջադիմությանը,
- ծնողների հետ անհատական զրույցներ է ունենում,
- ծնողական ժողովներ է կազմակերպում:

5. Ծանոթացում սովորողների սոցիալական պայմանների

- ծանոթանում է սովորողների ընտանիքի կազմին,
- նրանց բնակարանային և կենցաղային պայմաններին:
- բարոյահոգեբանական պայմաններին

Դասղեկական ժամի դաստիարակչական
գործառույթները

Դասղեկական ժամը աշակերտների հետ դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման կարևորագույն ձևերից մեկն է: Այն ներառվում է դասացուցակի մեջ և անց է կացվում յուրաքանչյուր շաբաթ՝ որոշակի օր:

Դասղեկական ժամի ձևերը տարբեր են. դասախոսություն, զրույց, բանավեճ, վիկտորինա, մրցույթ, խաղ, կոնֆերենս, հեռակա ճանապարհորդություն, տոն և այլն:

Դասղեկական ժամը կատարում է հետևյալ դաստիարակչական ֆունկցիաները. կրթական, կողմնորոշման, ուղղորդման և ձևավորման:

Կրթական ֆունկցիա - կարևորվում է նրանով, որ դասղեկի ժամը ընդլայնում է աշակերտների գիտելիքների շրջանակը: Դասղեկական ժամի առարկա կարող է հանդիսանալ գիտությունների տարբեր ոլորտներից բերված տեղեկություններ, սոցիալական կյանքի երևույթներ, երեխաների հոգեբանական խնդիրներ:

Կողմնորոշող ֆունկցիա - նպաստում է իրադարձություններին և երևույթներին բարոյական գնահատական տալու ժամանակ՝ հենվելով բարոյական և հոգևոր արժեքների վրա, աշակերտների մոտ աշխարհի հանդեպ որոշակի վերաբերմունքի ձևավորմանը: Հաճախ դասղեկական ժամերը օգնում են աշակերտներին կողմնորոշվել հասարակական արժեքների մեջ:

Ուղղորդող ֆունկցիա - դասղեկի ժամի այս ֆունկցիան նախատեսում է աշակերտների գործունեության կազմակերպում, ազդելով նրանց վարքագծի վրա, որպեսզի գիտելիքները վերածվեն համոզմունքի:

Ձևավորող ֆունկցիա - արտահայտվում է աշակերտների մոտ իրենց արարքների և իրենք իրենց գնահատելու կարողության ձևավորման մեջ, օգնում է վարել երկխոսություն, շարադրել փաստերով, արտահայտել սեփական կարծիքը:

Հաճախ դասղեկի ժամը միաժամանակ կատարում է նշված բոլոր չորս ֆունկցիաները. այն և՛ կրթում, և՛ կողմնորոշում, և՛ ուղղորդում, և՛ ձևավորում է աշակերտներին: Այս ֆունկցիաները, հնարավորինս պետք է արտացոլվեն դաստիարակչական միջոցառման նպատակի ձևակերպման մեջ:

Դասղեկի ժամերի թեմատիկան տարբեր է: Դասղեկի ժամերը կարող են նվիրվել.

- բարոյաէթիկական
- գիտության և իմացության
- գեղագիտական
- պետության և իրավունքի
- հիգիենայի և առողջ ապրելակերպի
- հոգեբանական
- բնապահպանական
- համադպրոցական /կարևոր հասարակական իրադարձությունների, տոնական օրերի/ խնդիրների:

Դասղեկի խնդիրը – ստեղծել մանկավարժական տարածք երեխայի ինքնության զարգացման, նրա ներաշխարհի հարստացման համար:

Լավ է, երբ երեխաների հետ շփվելիս դաստիարակը կառաջնորդվի յուրահատուկ կանոնակարգով, որը իր մեջ ներառում է այսպիսի կանոններ.

- Սիրել երեխաներին
- Երբեք չմոռանալ խրախուսել երեխաներին լավ արարքի համար
- Երբեք չհամեմատել երեխաներին
- Չունենալ սիրելիներ
- Երբեք չբողոքել երեխաներից
- Կարողանալ ներել
- Կարողանալ օգնել
- Կարողանալ համբերել և սպասել
- Կարողանալ հետաքրքիր մարդ լինել
- Կարողանալ սիրով պահանջել և սիրել պահանջելով
- Կարողանալ յուրաքանչյուրի համար բարի խոսքեր գտնել

- Կարողանալ ընդհանուր լեզու գտնել ուսուցիչների և ծնողների հետ
- Կարողանալ ցանկացած աշխատանք կատարել երեխաների հետ
- Յուրաքանչյուր երեխայի մոտ գտնել կարևոր որակներ և ջանալ զարգացնել դրանք
- Ամեն ինչ հորինել նրանց հետ միասին, այլ ոչ թե նրանց փոխարեն
- Սովորեցնել երեխաներին բարություն, պատասխանատվություն, հարգանք իրենց և մյուսների նկատմամբ:

Դասղեկությունը բավականին աշխատատար, բարդ գործ է: Միշտ պետք է զբաղվել երեխաների հետ, միշտ նոր սնունդ տալ նրանց ուղեղին, պատկերացմանը, հոգուն, արդյունքը երկար սպասել չի տա:

Ծնողական ժողով

«Խրախուսումն ու պատիժը՝ որպես դաստիարակչական մեթոդ ընտանիքում»

Ժողովը ընթանում է ինտերակտիվ ձևով: Բոլոր ներկաները բաժանված են խմբերի:

- ✓ «Խրախուսման» խումբ
- ✓ «պատժի» խումբ
- ✓ «փորձագետների» խումբ
- ✓ «ծնողների» խումբ:

Գրատախտակին գրված է ժողովի նախաբանը:

Ինչպես դեղորայքը չի ծառայում նպատակին, եթե չափաբաժինը չափից շատ է, այնպես էլ խրախուսումն ու քննադատումը՝ երբ անցնում են արդարության չափը:

Ա.Շոպենհաուեր

Դասդեկի ներածական խոսքը

Ինչպես դաստիարակել երեխային՝ բացահայտելու համար այն լավագույնը, որը կա նրա մեջ, և արտահայտել ողջ լավագույնը, որը կա մեր մեջ: Միակ, բացառիկ բաղադրատոմս չկա և չի կարող լինել:

Ինչպես որ չկան իդեալական երեխաներ, այնպես էլ չկան իդեալական ծնողներ:

Ծնող լինել՝ նշանակում է շարունակ սովորել ծնող լինել, զարգացնել կանխագագողությունը, հնարավորության սահմաններում ինքնակատարելագործվել:

Պատժելը և խրախուսելը՝ որպես դաստիարակության մեթոդ, ոչ միշտ են դրական դեր խաղում երեխայի անձի զարգացման ընթացքում, սակայն ծնողները հաճախ են դրանք կիրառում: Ահա, այս մասին է մեր այսօրվա գրույցը:

Շատ հաճախ երեխան դառնում է նյարդային, ագրեսիվ և անհավասարակշիռ, երբ ծնողները սխալ ու կոպիտ են կիրառում նրանց հանդեպ պատժի միջոցները, և որքան էլ տարօրինակ հնչի, նաև խրախուսանքի միջոցները:

Փորձենք հասկանալ՝ ի՞նչ է պատիժը և խրախուսանքը, ինչպիսի՞ն են դրանք լինում և անրաժե՞շտ են արդյոք դաստիարակության մեջ:

Սկսենք մեր աշխատանքը:

1. Քննարկվում են հարցեր. «Ինչ է խրախուսանքը» և «Ինչ է պատիժը»:
Քննարկումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

- խմբերի պատասխանները /խրախուսում և պատիժ/
- լսարանի կարծիքը /ծնողներ/
- փորձագետների կարծիքը:

2. «Ծնողների կողմից ինչ խրախուսման կամ պատժի կիրառման տեսակներ են օգտագործվում» հարցի քննարկում: Աշխատանք խմբերով:

- խմբերի պատասխանները
- ծնողների կարծիքը
- փորձագետների կարծիքը:

4-9 դասարանցիների ծնողական ժողովի նախապատրաստման ժամանակ կատարվել է նախնական անկետավորում տվյալ թեմայով:

Առաջարկվում է տեսնել, թե այդ առումով ինչ են մտածում երեխաները:

Ցուցադրվում են սահիկներ:

Սահիկ 1.«Աշակերտների կողմից տրված խրախուսման և պատժման բացատրությունները»:

Սահիկ 2.«Ինչպես են ընտանիքում կիրառվում խրախուսումն ու պատիժը»:

Մեջբերումներ դպրոցականների հարցաթերթիկներից.

- ✦ «Իմ ընտանիքում չկա ոչ խրախուսանք, ոչ պատիժ: Մեզ մոտ պայմանագրային հարաբերություններ են՝ արա սա, փոխարենը ստացիր դա, չես անի՝ ոչինչ էլ չես սատանա: Միգուցե դա սառն է, բայց ինձ ձեռք է տալիս»:
- ✦ «Ինձ հաճախ են պատժում, իսկ խրախուսելու մասին անգամ խոսք լինել չի կարող, չնայած այն բանին, որ ջանում եմ ամեն ինչ անել»:
- ✦ «Ինձ վրա չեն բարկանում, բայց առանձնապես չեն էլ գովում»:

3. Հարցերի քննարկում.

- Ինչի՞ համար է պետք պատժել երեխային:
- Ինչի՞ համար է պետք խրախուսել երեխային:

Քննարկումը կատարվում է նույն սխեմայով:

Ծնողական ժողովի նախապատրաստման ընթացքում երեխաներին հանձնարարված էր պատասխանել մեկ հարցի.«Եթե ես լինեի հրաշագործ, ապա ինչից կազատվեի դաստիարակության մեջ»: Տեսեք, թե ինչ պատասխաններ են տվել մեր աշակերտները:

Ցուցադրվում է այս հարցի պատասխաններին համապատասխանող սահիկը:

4.Սահիկը դիտելուց հետո լսարանը, որպես խմբային աշխատանք, ավարտում է հետևյալ անավարտ նախադասությունները.

«Ես գովում եմ երեխային,եթե..»,«Ես բարկանում եմ երեխայի վրա, եթե..»,«Ես նրան նվերներ եմ տալիս, եթե...»,«Ես արգելում եմ նրան, եթե...»:

Խմբերի ներկայացուցիչները ներկայացնում են աշխատանքի արդյունքները:

Դասղեկը անց է կացնում խմբային աշխատանքի արդյունքների քննարկում:

Ապա առաջարկվում է դահլիճում ներկա ծնողներին կարդալ իրենց կողմից ավարտված նախադասությունները և խոսքը տալիս է փորձագետներին:

Դասղեկ

5. Առաջարկում եմ քննարկել որոշ խնդրահարույց իրավիճակներ, որոնց կարելի է բախվել կյանքի ընթացքում:

Իրավիճակ 1

Ծնողները երկար մտածում են՝ ի՞նչ նվիրել իրենց աղջկան ուսումնական տարին ավարտելու կապակցությամբ, որպես խրախուսանք՝ լավ սովորելու համար: Գնեցին գեղարվեստական գիրք և ամառային լուսանկարների ալբոմ: Նվերը ստանալով՝ աղջիկը բարկացավ. «Ես մտածում էի, որ դուք ինձ համար որևէ արժեքավոր բան կգնեիք: Ա՛յ, օրինակ, ընկերուհուս ծնողները անվավոր չմուշկներ են նվիրել»:

Իրավիճակ 2

Ընտանիքում փոքրիկ է ծնվել, որից հետո ավագ որդու վարքագիծը կտրուկ փոխվել է: Ավելի շատ ագրեսիվություն է սկսել ցուցաբերել ծնողների նկատմամբ: Փոքր եղբայրը նույնպես դարձել է նրա ագրեսիայի առարկան:Հերթական անգամ, երբ մայրը խնդրում է նրան զբաղվել փոքր եղբոր հետ, նա պատասխանում է. «Ես դայակ չեմ»: Ծնողները բարկացան և պատժեցին նրան:

Իրավիճակ 3

Ընտանիքում ընդունված կարգ կա, որ երեխաները շաբաթվա վերջում հաշվետվություն են ներկայացնում իրենց ուսման վերաբերյալ: Եթե ծնողների

կարծիքով արդյունքները լավ են, ապա երեխաները խրախուսվում են դրամով: Եթե երեխաների ուսումնական արդյունքները ծնողներին չեն բավարարում, ապա նրանք, որպես պատիժ, պետք է աշխատեն տանը կամ ամառանոցում՝ մաքրություն անեն, ջրեն այգին և այլն: Երեխաները ջանում էին սովորել, որպեսզի խուսափեն աշխատանքով պատժվելուց:

Ընթանում է իրավիճակների քննարկում:

Դասուհի՝ Կարողացա՞նք մենք այսօրվա մեր հանդիպման ընթացքում պատասխանել. «Ինչպե՞ս ճիշտ կիրառել պատիժն ու խրախուսանքը» հարցին: Երևի թե ոչ, որովհետև դրա հստակ պատասխանը ոչ-ոք չգիտի: Երեխայի դաստիարակությունը բազմաթիվ գործոններից է կախված և ունի անհատական առանձնահատկություններ: Կարևոր է, թե ինչպես են ձևավորվում նրանց փոխհարաբերությունները, ինչքանով են երեխաները և ծնողները հույզերով մտերիմ միմյանց հետ: Ես հաջողություն եմ մաղթում ձեզ՝ ձեր երեխաների դաստիարակության հարցում: Եվ վերջում ուզում եմ մի քանի մեջբերումներ անել Դորոտի Լոու Նոլթի «Հեղափոխություն կրթության մեջ» գրքից.

- Երեխաները սովորում են այն ամենը, ինչ տեսնում են իրենց շուրջը:
- Եթե երեխան ապրում է քննադատության մթնոլորտում՝ նա սովորում է քննադատել:
- Եթե երեխան ապրում է թշնամության մթնոլորտում՝ նա սովորում է պատերազմել:
- Եթե երեխան շրջապատված է խղճահարությամբ՝ նա սովորում է ինքն իրեն խղճալ:
- Եթե երեխան զգում է խրախուսանք՝ նա սովորում է ինքնավստահ լինել:
- Եթե երեխային գովում են՝ նա սովորում է բարեհամբույր լինել:
- Եթե երեխան ապրում է սիրո մթնոլորտում՝ նա սովորում է սիրել:
- Եթե երեխան ապրում է անվտանգության զգացումով՝ նա սովորում է հավատալ ինքն իրեն և շրջապատին:

Դասարանի ղեկավարը (այսուհետ՝ դասղեկ), իսկ տարրական դպրոցում՝ դասավարը՝

- 1) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում իր դասարանի սովորողների շրջանում, հայտնաբերում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված սովորողի (ընտանիքի) և դրա մասին մեկօրյա ժամկետում տեղեկացնում է դպրոցի տնօրենին՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս մանկավարժական աշխատողների հետ.
- 2) մասնակցում է իր ղեկավարած դասարանում սովորողների կրթության առանձ-նահատուկ պայմանների կարիքի դիտարկմանը, բացահայտմանը, գնահատմանը և մանկավարժահոգեբանական աջակցության համապատասխան ծառայությունների մշակմանը, դրանց ապահովմանը.
- 3) նպաստում է սովորողների նկատմամբ դպրոցի և ընտանիքի միասնական մանկավարժական պահանջ-ների կատարման ապահովմանը.
- 4) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնա-կան օգնություն.
- 5) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, էլեկտրո-նային գրանցումները, դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադի-մության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն.
- 6) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.
- 7) դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին խրախուսանքի կամ կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը: